

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-531001-IV/06/KK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 20/03/2008r.

Pan
Cezary Grabarczyk
Minister Infrastruktury

Szanowny Panie Ministrze

Za sprawą jednej ze skarg przesłanych na ręce Rzecznika Praw Obywatelskich zetknęliśmy się z następującym problemem. Otóż, do Rzecznika zwróciła się osoba wykonująca zawód architekta wnętrz i posiadająca stosowne wykształcenie w tym zakresie (ukończone studia wyższe w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Poznaniu). Skarżący zauważył, że mimo legitymowania się zarówno wiedzą teoretyczną, niezbędnymi umiejętnościami, jak również bogatym doświadczeniem w dziedzinie projektowania wnętrz architektonicznych oraz otwartych wnętrz urbanistycznych, w przypadku robót budowlanych przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków nie może - w odróżnieniu od absolwentów studiów magisterskich bądź zawodowych prowadzonych w ramach kierunku architektura i urbanistyka, względnie studiów magisterskich prowadzonych w ramach kierunku budownictwo - wykonywać samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 w zw. z art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn. Dz.U. z 2006 r., nr 156, poz. 1118 ze zm.). Jest to spowodowane z jednej strony brzmieniem wyżej powołanych przepisów oraz regulacji zawartych w rozporządzeniu Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz.U. nr 83, poz. 578 ze zm.), z drugiej zaś - postanowienia zamieszczonego w § 8 ust. 1 i 2 rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych (Dz.U. nr 150, poz. 1579).

Mianowicie: zgodnie z tym ostatnim unormowaniem, robotami budowlanymi przy zabytkach nieruchomych mogą kierować osoby, które posiadają odpowiednie uprawnienia budowlane określone przepisami Prawa budowlanego oraz odbyły co najmniej 2-letnią praktykę zawodową na budowie przy zabytkach nieruchomych. To samo odnosi się również do wykonywania nadzoru inwestorskiego. Jak wynika natomiast z art. 12 ust. 2 Prawa budowlanego, uprawnienia budowlane, warunkujące możliwość wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (a więc działalności związanej z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych bądź też samodzielnego rozwiązania zagadnień architektonicznych i technicznych oraz techniczno-organizacyjnych, a w tym obejmującej m.in. projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i sprawowanie nadzoru autorskiego oraz kierowanie budową lub innymi robotami budowlanymi - por. art. 12 ust. 1), nadaje się wyłącznie osobom posiadającym odpowiednie wykształcenie techniczne i praktykę zawodową, które to winny być dostosowane do rodzaju, stopnia skomplikowania działalności i innych wymagań związanych z wykonywaną funkcją.

W myśl § 16 ust. 1 przywołanego już wcześniej rozporządzenia z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej bez ograniczeń uprawniają do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi związanymi z obiektem budowlanym w zakresie sporządzania projektu architektoniczno-budowlanego w odniesieniu do architektury obiektu lub kierowania robotami budowlanymi w odniesieniu do architektury obiektu. Z kolei uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie uprawniają do projektowania obiektu budowlanego lub kierowania robotami budowlanymi związanymi z obiektem budowlanym o kubaturze do 1.000 m³ na terenie zabudowy zagrodowej. Wedle załącznika nr 1 do omawianego aktu wykonawczego, w wypadku specjalności architektonicznej za odpowiednie wykształcenie, od którego zależy przyznanie uprawnień budowlanych do projektowania bez ograniczeń, uważa się ukończone studia magisterskie na kierunku architektura i urbanistyka, a przy uprawnieniach budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie - ukończone wyższe studia zawodowe na kierunku architektura i urbanistyka lub ukończone studia magisterskie na kierunku budownictwo.

Jest zatem rzeczą ewidentną, iż na gruncie przytoczonych uregulowań osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów magisterskich na kierunku architektura wewnątrz nie mogą ubiegać się o wydanie decyzji stwierdzającej posiadanie właściwych kwalifikacji do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie i w konsekwencji nie są w stanie uzyskać uprawnień do kierowania chociażby robotami budowlanymi przy zabytkach nieruchomych, a co najwyżej mogą wejść w skład zespołu, na którego czele

stać będzie absolwent kierunku architektura i urbanistyka albo kierunku budownictwo, którego przygotowanie zawodowe zostało potwierdzone w wymagany prawem sposób.

Tymczasem, zdaniem skarżącego, architekci wnętrz również otrzymali niezbędne przygotowanie techniczne, a nadto także artystyczne. Co więcej - ich wkład w proces budowlany w przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków może być niewątpliwie uznany za istotny, a to z uwagi na fakt, że zabytki są przede wszystkim dziełami sztuki i niejednokrotnie do takiej kwalifikacji dochodzi właśnie z powodu architektonicznych walorów ich wnętrz. W tej sytuacji powierzenie absolwentom architektury wnętrz, a w szczególności tym z nich, którzy zdobyli nie tylko stosowną wiedzę teoretyczną i umiejętności, ale też mają długoletnie doświadczenie zawodowe, zaledwie roli członków zespołów pracujących przy zabytku nieruchomym jest niczym nieuzasadnione i stanowi źródło frustracji w tym środowisku.

Wobec powyższego, działając na zasadzie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz.U. z 2001 r., nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionej sprawy, a zwłaszcza o zajęcie stanowiska co do tego, czy istniejące różnice pomiędzy programami kształcenia na kierunku architektura i urbanistyka oraz na kierunku architektura wnętrz są na tyle znaczące, by mogły usprawiedliwiać odmienne traktowanie absolwentów tych studiów, a ściślej rzecz biorąc: przemawiać przeciwko uznaniu wykształcenia uzyskanego na tym drugim kierunku za odpowiednie w rozumieniu art. 12 ust. 2 Prawa budowlanego.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich